

"Nu numai cu pâine va trăi omul, ci cu tot cuvântul care iese din gura lui Dumnezeu" (Mt.4,4)

MERINDE PENTRU SVFLET

ANUL 2. N°25

SERIA COTIDIANA

31 IANUARIE 2012

Foaie de învățătură duhovnicească și cateheză a Episcopiei Ortodoxe Române a Italiei

CUVÂNTUL DOMNULUI

APOSTOLUL ZISEI

I PETRU III, 10-22

Fraților, cel ce voiește să iubească viața și să vadă zile bune să-și oprească limba de la rău și buzele sale să nu grăiască vicleșug;

Să se ferească de rău și să facă bine; să caute pacea și să -o urmeze; Căci ochii Domnului sunt peste cei drepți și urechile Lui spre rugăciunile lor, iar fața Domnului este împotriva celor ce fac rele.

Și cine vă va face vouă rău, dacă sunteți plini de râvnă pentru bine? Dar de veți și pătimi pentru dreptate, fericiți veți fi. Iar de frica lor să nu vă temeți, nici să vă tulburați.

Ci pe Domnul, pe Hristos, să-L sfințiți în inimile voastre și să fiți gata totdeauna să răspundeți oricui vă cere socoteală despre nădejdea voastră,

Dar cu blândețe și cu frică, având cuget curat, ca, tocmai în ceea ce sunteți clevețiți, să iasă de rușine cei ce grăiesc de rău purtarea voastră cea bună întru Hristos.

Căci e mai bine, dacă așa este voia lui Dumnezeu, să pătimiți făcând cele bune, decât făcând cele rele.

Pentru că și Hristos a suferit odată moartea pentru păcatele noastre, El cel drept pentru cei nedrepți, ca să ne aducă pe noi la Dumnezeu, omorât fiind cu trupul, dar viu făcut cu duhul, Cu care S-a coborât și a propovăduit și duhurilor ținute în închisoare,

Care fuseseră neascultătoare altădată, când îndelungă-răbdare a lui Dumnezeu aștepta, în zilele lui Noe, și se pregătea corabia în care puține suflete, adică opt, s-au mântuit prin apă.

Iar această mântuire prin apă închipuia botezul, care vă mântuiește astăzi și pe voi, nu ca ștergere a necurăției trupului, ci ca deschiderea cugetului bun către Dumnezeu, prin învierea lui Iisus Hristos,

Care, după ce S-a suit la cer, este de-a dreapta lui Dumnezeu, și se supun Lui îngerii și stăpâniile și puterile.

EVANGHELIA ZISEI

MARCU XII, 18-27

În vremea aceea au venit la Iisus saducheii care zic ca nu este înviere și-L întrebau zicând: Învățătorule, Moise ne-a lasat scris, ca de va muri fratele cuiva și va lăsa femeia fără copil, să ia fratele sau pe femeia lui și să ridice urmaș fratelui.

Și erau șapte frați. Și cel dintai și-a luat femeie, dar, murind, n-a lasat urmaș.

Și a luat-o pe ea al doilea, și a murit, nelăsând urmaș. Tot așa și al treilea. Și au luat-o totuși șapte și n-au lasat urmaș. În urma tuturor a murit și femeia.

La înviere, când vor învia, a caruia dintre ei va fi femeia? Căci totuși șapte au avut-o de soție.

Și le-a zis Iisus: Oare nu pentru aceasta rataciți, neștiind Scripturile, nici puterea lui Dumnezeu?

Căci, când vor învia din morți, nici nu se mai însoară, nici nu se mai mărită, ci sunt ca îngerii din ceruri.

Iar despre morți ca vor învia, n-ati citit, oare, în cartea lui Moise, când i-a vorbit Dumnezeu din rug, zicând: "Eu sunt Dumnezeul lui Avraam și Dumnezeul lui Isaac și Dumnezeul lui Iacov"? Dumnezeu nu este Dumnezeul celor morți, ci a celor vii. Deci voi sunteți în mare ratacire.

PSALTERION

PSALMUL 37

Al lui David

1. Doamne, nu cu mânia Ta să mă mustri pe mine, nici cu iuțimea Ta să mă certîi.
2. Că săgețile Tale s-au înfipt în mine și ai întărit peste mine mîna Ta.
3. Nu este vindecare în trupul meu de la fața mînicii Tale; nu este pace în oasele mele de la fața păcatelor mele.
4. Că fărădelegile mele au covârșit capul meu, ca o

PSALTERION (CONTINUARE DIN PAGINA 1)

sarcină grea apăsă-au peste mine.

6. Chinuitu-m-am și m-am gârbovit până în sfârșit, toată ziua măhnindu-mă umblam.

7. Că șalele mele s-au umplut de ocări și nu este vindecare în trupul meu.

8. Necăjitu-m-am și m-am smerit foarte; răcnit-am din suspinarea inimii mele.

9. Doamne, înaintea Ta este toată dorirea mea și suspinul meu de la Tine nu s-a ascuns.

10. Inima mea s-a tulburat, părăsindu-m-a tăria mea și lumina ochilor mei și aceasta nu este cu mine.

11. Prietenii mei și vecinii mei în preajma mea s-au apropiat și au șezut; și cei de aproape ai mei de parte au stat.

12. Și se sileau cei ce căutau sufletul meu și cei ce căutau cele rele mie grăiau deșertăciuni și vicleșuguri toată ziua cugetau.

13. Iar eu ca un surd nu auzeam și ca un mut ce nu-și deschide gura sa.

14. Și m-am făcut ca un om ce nu aude și nu are în gura lui muștrări.

15. Că spre Tine, Doamne, am nădărdit; Tu mă vei auzi, Doamne, Dumnezeul meu,

16. Că am zis, ca nu cumva să se bucure de mine vrăjmașii mei; și când s-au clătinat picioarele mele, împotriva mea s-au semețit.

17. Că eu spre bătaii gata sunt și durerea mea înaintea mea este pururea.

18. Că fărădelegea mea eu o voi

vesti și mă voi îngriji pentru păcatul meu;

19. Iar vrăjmașii mei trăiesc și s-au întărit mai mult decât mine și s-au înmulțit cei ce mă urăsc pe nedrept.

20. Cei ce îmi răsplătesc rele pentru bune, mă defăimau, că urmam bunătațea.

21. Nu mă lăsa, Doamne Dumnezeul meu, nu Te depărta de la mine;

22. Ia aminte spre ajutorul meu, Doamne al mântuirii mele.

PSALMUL 38

Al lui David

1. Zis-am: "Păzi-voi căile mele, ca să nu păcătuiesc eu cu limba mea;

2. Pus-am gurii mele pază, când a stat păcătosul împotriva mea".

3. Amuțit-am și m-am smerit și nici de bine n-am grăit și durerea mea s-a înnoit.

4. Înfierbântatu-s-a inima mea înăuntrul meu și în cugetul meu se va aprinde foc.

5. Grăit-am cu limba mea: "Fă-mi cunoscut, Doamne, sfârșitul meu,

6. Și numărul zilelor mele care este, ca să știu ce-mi lipsește".

7. Iată, cu palma ai măsurat zilele mele și statul meu ca nimic înaintea Ta.

8. Dar toate sunt deșertăciuni; tot omul ce viază.

9. Deși ca o umbră trece omul, dar în zadar se tulbură.

10. Strânge comori și nu știe cui le adună pe ele.

SFINTII ZILEI

POMENIREA SFINTILOR FACATORI DE MINUNI SI DOCTORI FARA DE ARGINTI, **CHIR SI IOAN**

POMENIREA SFINTEI MUCENITE **ATANASIA SI A CELOR TREI FIICE ALE EI: TEODOTA, TEOCTISTA SI EUDOXIA.**

POMENIREA SFINTILOR MUCENICI **VICTORIAN, NICHIFOR, CLAUDIE, DIODOR, SERAPION SI PAPIA, CEI DIN CORINT.**

POMENIREA SFINTEI MUCENICE **TRIFINA**

POMENIREA SFANTULUI NOULUI MUCENIC **HIE ARDUNUL, CARE A MARTURISIT IN CALAMATA SI CARE S-A SAVARSIT PRIN FOC**

11. Și acum cine este răbdarea mea? Oare, nu Domnul? Și statul meu de la Tine este.

12. De toate fărădelegile mele izbăvește-mă; ocară celui fără de minte nu mă da.

13. Amuțit-am și n-am deschis gura mea, că Tu ești Cel ce m-ai făcut pe mine. Depărtează de la mine bătaile Tale.

14. De tăria mâinii Tale, eu m-am sfârșit. Cu muștrări pentru fărădelege ai pedepsit pe om

15. Și ai subțiat ca pânza de păianjen sufletul său; dar în deșert se tulbură tot pământeanul.

16. Auzi rugăciunea mea, Doamne, și cererea mea ascult-o; lacrimile mele să nu le treci,

PSALTERION (CONTINUARE DIN PAGINA 1)

17. Căci străin sunt eu la Tine și străin ca toți părinții mei.
18. Lasă-mă ca să mă odihnesc, mai înainte de a mă duce și de a nu mai fi.
- PSALMUL 39**
Al lui David
1. Așteptând am așteptat pe Domnul și S-a plecat spre mine.
2. A auzit rugăciunea mea. M-a scos din groapa ticăloșiei și din tina noroiului
4. Și a pus în gura mea cântare nouă, cântare Dumnezeului nostru;
5. Vedea-vor mulți și se vor teme și vor nădăjdui în Domnul.
6. Fericit bărbatul, a cărui nădejde este numele Domnului și n-a privit la deșertăciuni și la nebunii minci-noase.
7. Multe ai făcut Tu, Doamne, Dumnezeul meu, minunile Tale, și nu este cine să se asemene gândurilor Tale;
8. Vestit-am și am grăit: înmulțitu-s-au peste număr.
9. Jertfă și prinos n-ai voit, dar trup mi-ai întocmit;
10. Ardere de tot și jertfă pentru păcat n-ai cerut. Atunci am zis: "Iată vin!
11. În capul cărții este scris despre mine. Ca să fac voia Ta, Dumnezeul meu, am voit și legea Ta înăuntrul inimii mele".
12. Bine am vestit dreptate în adunare mare; iată buzele mele nu le voi opri; Doamne, Tu ai cunoscut.
13. Dreptatea Ta n-am ascuns-o în inima mea, adevărul Tău și mântuirea Ta am spus.
14. N-am ascuns mila Ta și adevărul Tău în adunare mare.
15. Iar Tu, Doamne, să nu depărtezi îndurările Tale de la mine, mila Ta și adevărul Tău pururea să mă sprijinească.
16. Că m-au împresurat rele, cărora nu este număr; ajunsu-m-au fărădelegile mele și n-am putut să văd;
17. Înmulțitu-s-au mai mult decât perii capului meu și inima mea m-a părăsit.
18. Binevoiește, Doamne, ca să mă izbăvești; Doamne, spre ajutorul meu ia aminte.
19. Să fie rușinați și înfrunțați deodată cei ce caută să ia sufletul meu.
20. Să se întoarcă înapoi și să se rușineze cei ce-mi voiesc mie rele;
21. Să fie rușinați îndată cei ce-mi zic mie: "Bine, bine".
22. Să se bucure și să se veselească de Tine, toți cei ce Te caută pe Tine, Doamne, și să zică pururea cei ce iubesc mântuirea Ta: "Slăvit să fie Domnul!"
23. Iar eu sărac sunt și sărman; Domnul se va îngriji de mine.
24. Ajutorul meu și apărătorul meu ești Tu; Dumnezeul meu nu zăbovi.

CVANTULS ZILEI

Învățătura Sfinților Părinți despre boală.

I. Originea și cauza suferinței

“Calea mântuirii care duce la viața veșnică este strâmtă și grea (Matei 7, 14). Aceasta este arătată atât prin exemplul sfânt al Domnului, cât și prin sfânta Lui învățatură. Domnul le-a spus dinainte ucenicilor Săi și celor ce L-au urmat că în lume, adică în viața pământească, necazuri vor avea (cf. Ioan 16, 33; 15, 18; 16, 2-3). (...) De aici înțelegem limpede că tristețea și suferința

sunt îngăduite de Dumnezeu în timpul vieții pământești pentru adevărații Lui robi și slujitori” (Episcopul Ignatie Brancianinov, Arena).

Dar, de ce se întâmplă acestea? De ce tristețea și suferința, împreună cu bolile care le însoțesc, sunt “îngăduite” pentru noi? Învățătura Sfinților Părinți ne arată cum trebuie înțeleasă suferința în contextul stării primului om creat și apoi a căderii lui în păcat.

Dintru început nu a existat suferință, nici boală, nici moarte. Omul

era “străin păcatului, necazurilor, grijilor și nevoilor firești” (Sfântul Simeon Noul Teolog, Omilia 45).

Dacă Adam și Eva nu ar fi păcătuțit, “ar fi ajuns la cea mai desăvârșită slavă și, schimbați fiind, s-ar fi apropiat de Dumnezeu (...), iar bucuria și desfătarea de care ne-am fi umplut atunci, prin comuniunea dintre noi, ar fi fost cu adevărat de negrăit și dincolo de cugetarea omenescă (Sfântul Simeon Noul Teolog, Omilia 45). Și dacă n-ar fi existat suferință, nu ar fi existat nici boală și, prin urmare, n-ar mai fi

existat nici boală și, prin urmare, n-ar mai fi fost nevoie de știință și medicină.

“Dar, atunci când omul a fost ademenit și înșelat de către diavol (...) Dumnezeu s-a apropiat de om așa cum se apropie un doctor de un bolnav” (Sfântul Ioan Gură de Aur, Omilia 7 La statui). Dumnezeu s-a pogorât în Eden, în răcoarea serii și a strigat: Adame, unde ești? (Fac. 3, 9). Prima Lui manifestare față de om după păcatul neascultării nu a venit ca din partea unui Judecător răzbunător, ci ca din aceea a unui Doctor înțelept, în căutarea pacientului Său, “fiindcă Dumnezeu, când află un păcătos, nu Se gândește cum îl poate face pe acesta să plătească, ci cum îl poate îndrepta, făcându-l mai bun” (Sfântul Ioan Gură de Aur, Omilia 7 La statui).

Omul, făptura, cedase ispitei de a fi ca și Dumnezeu Creatorul – ceea ce este împotriva oricărei rațiuni sau posibilități. Acesta, primul păcat, a adus cu el nu “îndumnezeirea”, ci suferința, boala îndreptătoare: pentru ca omul să poată cunoaște neîndoielnic și pentru totdeauna că el nu este “ca Dumnezeu”.

De aceea, Doctorul ceresc “a pre-dat trupul nesfârșitelor suferințe și boli, pentru ca omul să învețe chiar din firea sa că nu mai trebuie să primească niciodată acest gând”, adică să fie ca Dumnezeu (Sfântul Ioan Gură de Aur, Omilia 11 La statui). Dumnezeu a zis Evei: în dureri vei naște copii (Fac. 3, 16). Iar lui Adam: blestemat va fi pământul pentru tine! Cu osteneală să

te hrănești din el în toate zilele vieții tale. (...) În sudoarea feței tale îți vei mânca pâinea ta, până te vei întoarce în pământul din care ești luat (Fac. 3, 17-19). II. Rostul bolii

Mântuitorul nostru împreună cu de-Dumnezeu-purtătorii Părinți ne învață că singura noastră grijă din această viață trebuie să fie mântuirea sufletelor. Episcopul Ignatie scrie: “Viața pământească – această scurtă vreme – îi este dată omului, din mila Creatorului, pentru ca acesta să o folosească pentru mântuirea lui, adică să depășească moartea și să treacă la viață (Arena). Pentru aceasta, trebuie “ca pe toate din această lume să le privim ca pe niște umbre trecătoare și să nu ne lipim inima de nimic din ea (...) pentru că nu privim la cele văzute, ci la cele nevăzute; deoarece cele văzute sunt trecătoare, iar cele nevăzute sunt veșnice” (Sfântul Ioan din Kronstadt, Sfaturi duhovnicești).

Pentru noi, creștinii ortodocși, centrul vieții nu este aici, ci dincolo, în vesnicie.

Atâta timp cât trăiesc, creștinii ortodocși nu se îngrijesc gândindu-se la boala sau suferința care îi poate însoți. Chiar atunci când ne cântăm unul altuia “La mulți ani” de ziua onomastică și la alte sărbători, o facem din pricină că Biserica, în înțelepciunea ei, știe că noi într-adevăr avem nevoie de “mulți ani” pentru a ne schimba și a ne pocăi pentru păcatele noastre, deci nu pentru că viața are vreo valoare în sine. Dumnezeu nu Se interesează de cât de bătrâni suntem atunci când ajungem înaintea judecării

GĂNDURILE ZILEI

“Nu ni se va deschide poarta împărăției cerurilor dacă n-am bătut la poarta virtuților.”

SFANTUL MAXIM MARTURISITORUL

Lui, ci dacă ne-am pocăit; pentru El nu contează dacă am murit de vreun atac de inimă sau cancer, ci dacă sufletul nostru este în stare de sănătate. De aceea, “nu trebuie să ne înfricoșăm de nici o nenorocire omenească, ci doar de păcat; nici de sărăcie, nici de niscaiva neputințe, nici de ocări, nici de răutățile altora față de noi, nici de umilințe, nici de moarte” (Sfântul Ioan Gură de Aur, La Statui), fiindcă aceste “nenorociri” sunt numai cuvinte și acestea nu au nici o realitate pentru cei ce trăiesc pentru Împărăția Cerurilor. Singura “nenorocire” adevărată din această viață este a-L supăra pe Dumnezeu. Dacă vom avea în cuget această înțelegere fundamentală a scopului vieții, atunci sensul duhovnicesc al neputințelor trupesti ni se poate descoperi și nouă.

Este o lecție încă neînvățată de către neamul lui Adam care, în mândria lui, caută dintotdeauna să fie “zei”: din pricină că fiecare păcat este o reînnoire a păcatului primilor oameni, o îndepărtare cu voie de Dumnezeu, îndreptată spre sine. Astfel ne punem pe noi în locul Lui Dumnezeu, slujindu-ne nouă înșine în loc de a sluji Creatorului. În acest fel, suferința bolii slujește astă-

CVANTUL ZILEI (CONTINUARE DIN PAGINA 3)

zi aceluiași scop căruia i-a slujit și la început: și din această pricină ea nu este altceva decât un semn al milei și dragostei Lui Dumnezeu. Celor ce sunt bolnavi, Sfinții Părinți le spun: “Dumnezeu nu te-a uitat; El are grijă de tine” (Sfinții Varsanufie și Ioan, Filocalia).

Sfântul Ambrozie de la Mănăstirea Optina a vorbit despre relația dintre suflet și trup într-o scrisoare către o mamă al cărei copil era foarte bolnav: “Nu trebuie să uităm că într-o epocă sofisticată ca cea în care trăim, chiar și copilașii sunt vătămați duhovnicește de ceea ce văd sau aud. Prin urmare, este nevoie de curățire, iar aceasta se realizează numai prin suferință trupească... Trebuie să înțelegem că desfătarea raiului se dă numai celui ce acceptă suferința”.

Sfântul Nicodim Aghioritul a arătat că, deoarece omul este îndoit în fire, creat cu suflet și trup, “există o

interacțiune între suflet și trup” (Sfaturi), fiecare dintre părți acționând una asupra celeilalte, comunicând între ele”. Sfântul Ioan Gură de Aur scrie că “atunci când sufletul este bolnav, de obicei nu simțim nici o durere (...), dar, dacă se întâmplă ca trupul să sufere doar puțin, facem toate eforturile să ce eliberăm de boală și de durerea ei”. De aceea, Dumnezeu pedepsește trupul pentru păcatele sufletului, astfel ca prin pedepsirea trupului, sufletul să poată primi vreo vindecare. (...) Hristos a făcut același lucru cu slăbănogul atunci când a spus: Iată, te-ai făcut sănătos, de acum să nu mai păcătuiești, ca nu cumva să-ți fie mai rău! Ce învățăm de aici? Boala slăbănogului fusese pricinuită de păcatele lui” (Omilia 38 la Evanghelia Sfântului Ioan). Așa cum oamenii sănătoși nu sunt fără de păcat, tot așa și Dumnezeu îngăduie câteodată ca cei cu

adevărat dreptți să sufere “ca o pildă pentru cei slabi” (Sfântul Vasile cel Mare, Regulile Marii). De aceea, așa cum învață Sfântul Ioan Casian, “un om se învață și se formează mult mai bine din pilda altuia” (Regulile).

Vedem aceasta și în Scriptură în cazul lui Lazăr. “Deși suferise de răni dureroase, nu a cârtit niciodată împotriva bogatului, nici nu i-a adresat rugăminți... Ca urmare, el a găsit odihnă în sânul lui Avraam, ca unul care acceptase cu smerenie necazurile vieții” (Sfântul Vasile cel Mare, Regulile mari).

Boala, desi sunt coplesitoare pentru trup prin credinta devine virtute. Pentru ca nici sanatatea nu poate mantui, cât de mulți sunt aceia care, deși au o sănătate de fier, se tânguie că “viața nu merită trăită”?

ROGĂCIUNEA DE MARTI

Doamne, Dumnezeul meu, osandit stau inaintea fetei Tale celei sfinte, si-mi marturisesc nevrednicia, neputinta si saracia mea cea mare. Pentru aceasta ma rog Tie: O, izvor dulce si noianul indurarii, deschide stavilele cerului si ploua asupra mea bunatatile indurarii Tale, pentru ca sa pot scoate lacrimi, sa plang, sa spal si sa curatesc sufletul meu de intinaciunea pacatelor, cu cainta tare si adevarata. Si ca sa-mi dai acest dar, Stapan, pun mijlocitor pe Inaintemergatorul Ioan, catre care zic: O, invatatorul al pocaintei si marite Proorocule, care

esti mai mare decat toti proorocii, precum insusi Fiul lui Dumnezeu te-a numit in Sfanta Evanghelie, tu care ai aratat poporului pe Stapanul Hristos, tu care L-ai botezat in Iordan si ai vazut cerurile deschizandu-se, tu care ai auzit glasul Parintelui ceresc si ai vazut pe Duhul Sfânt ca un porumbel pogorandu-se peste El. Rogu-te, ajuta-mi cu mijlocirea ta, tu care stai in cer inaintea Judecatorului vesnic, si fa-L sa se indure de mine, caci ai multa indrazneala la iubirea Lui.

Intinde mana aceea cu care L-ai botezat si strica cugetele mele cele

rele si ma intareste sa-mi petrec viata pe calea cea buna a lui Dumnezeu.

O, Proorocule, lumineaza-mi mintea cu poruncile Domnului, ca sa le tin minte si sa le pazesc pana la sfarsitul vietii mele. Si sa stai langa mine in ora mortii mele, sa ma duci pocait inaintea Stapanului meu, Dumnezeu. Roaga-te inca si pentru toata lumea, ca Dumnezeu sa dea ajutor crestinelor, si celor vii si celor adormiti, sa-i odihneasca in necazurile cele multe, sa le dea toate cele de trebuinta si sa-i invredniceasca Imparatiei Sale. Amin.

